TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2017. gada 20. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips – Tiesības tikt uzklausītam – Regula (EEK) Nr. 2913/92 – Kopienas Muitas kodekss – 244. pants – Muitas parāda piedziņa – Adresāta iepriekšēja neuzklausīšana pirms paziņojuma par nodokļa korekciju pieņemšanas – Adresāta tiesības saņemt paziņojuma par korekciju izpildes apturēšanu – Izpildes automātiska neapturēšana administratīvas sūdzības gadījumā – Atsauce uz Muitas kodeksa 244. panta nosacījumiem

Lieta C-276/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu, ko *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 17. martā un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 17. maijā, tiesvedībā

Prequ' Italia Srl

pret

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli.

Tiesa (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*] (referents), tiesneses K. Toadere [*C. Toader*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *G. Albenzio*, *avvocatto dello Stato*,

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Heller* un *L. Grønfeldt*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulu (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 16. novembra Regulu (EK) Nr. 2700/2000 (OV 2000, L 311, 17. lpp.) (turpmāk tekstā – "Muitas kodekss"), un Savienības tiesībās ietverto tiesību uz aizstāvību ievērošanas principu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Prequ' Italia Srl* un *Agenzia delle Dogane e dei Monopoli* (Muitas un monopolu aģentūra, Itālija, turpmāk tekstā – "muitas aģentūra") par pēdējās minētās izdoto paziņojumu par nodokli, kas ietvēra atgādinājumu par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) piemērošanu importam pienākuma fiziski ievest preces nodokļu noliktavā neizpildes dēļ.

Atbilstošās tiesību normas

Muitas kodekss

3 Muitas kodeksa 243. pantā ir noteikts:

"1. Ikvienai personai ir tiesības pārsūdzēt muitas dienestu lēmumu, kas attiecas uz tiesību aktu muitas jomā piemērošanu un viņu skar tieši un individuāli.

[..]

Lēmums pārsūdzams tajā dalībvalstī, kurā tas ir pieņemts vai pieprasīts.

2. Pārsūdzības tiesības var izmantot:

a) sākotnēji – muitas dienestos, kurus dalībvalstis ir izraudzījušās šim nolūkam;

b) turpmāk – neatkarīgā instancē, kas var būt tiesa vai līdzvērtīga specializēta iestāde, saskaņā ar dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem."

4 Saskaņā ar Muitas kodeksa 244. pantu:

"Pārsūdzības iesniegšana neaptur apstrīdamā lēmuma izpildi.

Muitas dienesti tomēr pilnīgi vai daļēji pārtrauc šāda lēmuma īstenošanu, ja tiem ir pamats uzskatīt, ka apstrīdamais lēmums neatbilst tiesību aktiem muitas jomā vai pastāv bažas, ka attiecīgajai personai var tikt nodarīts nelabojams kaitējums.

Ja apstrīdamais lēmums uzliek ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļu maksājumu, šāda lēmuma īstenošanas atlikšana atkarīga no nodrošinājuma esamības. Tomēr šādu nodrošinājumu nepieprasa, ja šāda prasība, ņemot vērā parādnieka stāvokli, varētu radīt nopietnus ekonomiskus vai sociālus sarežģījumus."

5 Muitas kodeksa 245. pantā ir noteikts:

"Pārsūdzības procedūras īstenošanas kārtību nosaka dalībvalstis."

Itālijas tiesības

6 1990. gada 8. novembra Leģislatīvā dekrēta Nr. 374 par muitas iestāžu reorganizāciju un aprēķina un pārbaužu procedūru pārskatīšanu (1990. gada 14. decembra *GURI* Nr. 291, *GURI* Nr. 80 kārtējais pielikums; turpmāk tekstā – "Leģislatīvais dekrēts Nr. 374/1990") 11. pantā "Nodokļu aprēķina pārskats, [muitas] biroju kompetence un tiesības", redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, ir noteikts:

"1. Muitas iestāde var pārskatīt par galīgu kļuvušu konstatējumu, pat ja preces, uz ko tas attiecās, ir atstātas komersanta brīvā rīcībā vai arī tās jau ir izvestas no muitas teritorijas. Pārskatīšanu veic vai nu pēc savas ierosmes, vai arī pēc attiecīgā komersanta pieprasījuma [..].

2. Aprēķina pārskatīšanas nolūkiem muitas birojs var aicināt komersantus [..] piedalīties pašiem vai to pārstāvjiem, vai iepriekš minētajā termiņā iesniegt informāciju vai dokumentus [..] par precēm, uz kurām attiecas muitas darbības. [..]

[..]

5. Ja, veicot pārskatīšanu pēc savas ierosmes vai kādas puses lūguma, tiek konstatētas [..] kļūdas saistībā ar aprēķina pamatā esošajiem faktoriem, birojs veic atbilstošu korekciju un ar *ad hoc* paziņojumu par to informē komersantu. [..]

5.*bis* Akta pamatojumā ir jānorāda faktiskie apstākļi, kā arī tā pamatā esošie juridiskie apsvērumi. [..] Ja paziņojums nav pamatots atbilstoši šī punkta prasībām, aprēķins ir uzskatāms par spēkā neesošu.

[..]

7. Komersants var apstrīdēt korekciju trīsdesmit dienu laikā, skaitot no paziņojuma nosūtīšanas. Apstrīdēšanas brīdī tiek sagatavots protokols sakarā ar iespējamo administratīvo procedūru uzsākšanu strīdu atrisināšanai, kas paredzētas muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta, kurš apstiprināts ar Republikas prezidenta 1973. gada 23. janvāra dekrētu Nr. 43, 66. un nākamajos pantos.

8. Tiklīdz kā korekcija ir kļuvusi galīga, iestāde uzsāk papildu nodokļu, kas jāmaksā komersantam, atgūšanu vai pēc savas ierosmes uzsāk procedūru pārmaksāto summu atmaksai. Aprēķina korekcija vajadzības gadījumā ietver iebildumus par pārkāpumiem sakarā ar nepatiesiem paziņojumiem vai par iespējami konstatētiem būtiskākiem pārkāpumiem.

[..]"

7 2000. gada 27. jūlija Likuma Nr. 212 par noteikumiem par nodokļu maksātāju tiesību statusu, pamatlietas faktu norises laikā spēkā esošajā redakcijā (2000. gada 31. jūlija *GURI* Nr. 177; turpmāk tekstā – "Likums Nr. 212/2000"), 12. panta "Nodokļu maksātāja, kam piemērojama nodokļu kontrole, tiesības un garantijas" 7. punktā ir noteikts:

"Atbilstoši [nodokļu] pārvaldes un nodokļu maksātāja sadarbības principam pēc tam, kad kontroles iestāde ir izsniegusi darbību pabeigšanas protokola kopiju, nodokļu maksātājs var sešdesmit dienu laikā paziņot savus apsvērumus un lūgumus, kurus pārbauda nodokļu birojs. Paziņojums par nodokli var tikt izdots pirms šī termiņa beigām tikai īpašas un pamatotas neatliekamības gadījumā."

8 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka 2012. gadā, pēc pamatlietas faktu norisināšanās, valsts likumdevējs atcēla Likumdošanas dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 7. punktu, iekšējo pārsūdzības sistēmu aizstājot ar likuma Nr. 212/2000 12. pantā paredzētajai procedūrai analogu sistēmu.

9 Republikas prezidenta 1973. gada 23. janvāra Dekrēta Nr. 43, ar ko apstiprina muitas tiesiskā regulējuma vienoto tekstu (1973. gada 28. marta *GURI* Nr. 80; turpmāk tekstā – "muitas tiesiskā regulējuma vienotais teksts"), 66. pantā "Pirmās instances administratīvā procedūra strīdu izšķiršanai" ir noteikts:

"Trīsdesmit dienu laikā no protokola [kurā konstatēts, ka preču īpašnieks iebilst pret muitas biroja vadītāja lēmumu] parakstīšanas komersants var vērsties pie muitas departamenta vadītāja ar lūgumu izšķirt strīdu, un, nokavējot šo termiņu, tas šīs tiesības zaudē. Šajā nolūkā tam ir jāvēršas kompetentajā muitas iestādē ar atbilstošu pieteikumu, iesniedzot dokumentus un norādot atbilstošus pierādījumus. Desmit dienu laikā pieteikumu, kam pievienots protokols [..] un komersanta iebildumi, muitas iestāde nodod muitas departamenta vadītājam. Pēdējais minētais strīdu izšķir, izdodot motivētu lēmumu [..]. Muita savu iebildumu kopiju nosūta attiecīgajam komersantam. Ja pārsūdzība netiek iesniegta šī panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā, muitas izvirzītie iebildumi ir uzskatāmi par akceptētiem [..]."

10 Muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta 68. pantā "Otrās instances administratīvā procedūra strīdu izšķiršanai" ir noteikts:

"Muitas departamenta vadītājs izdod lēmumu četru mēnešu laikā pēc 66. pantā paredzētā formālā pieteikuma iesniegšanas, un kompetentā muitas iestāde to nekavējoties paziņo attiecīgajai personai. Šī persona var vērsties pie *Ministro per le finanze* [finanšu ministra] ar sūdzību par šo muitas departamenta vadītāja lēmumu; [..] Ministrs pēc muitas ekspertu centrālās konsultatīvās kolēģijas, kas izveidota atbilstoši nākamajam pantam, uzklausīšanas izdod motivētu lēmumu. Ja pārsūdzība netiek iesniegta šī panta otrajā daļā noteiktajā termiņā, pirmās instances lēmums ir uzskatāms par akceptētu. Šādā gadījumā muita rīkojas atbilstoši 61. panta pēdējai daļai."

11 Muitas aģentūras 2002. gada 17. jūnija Apkārtrakstā Nr. 41 D ir sniegti precizējumi par administratīvajām procedūrām saistībā ar muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta 66. pantā paredzēto muitas strīdu izskatīšanu. No tā izriet, ka gadījumā, kad komersants izlemj uzsākt administratīvo procedūru strīda izšķiršanai, sešdesmit dienu termiņš aprēķina apstrīdēšanai nodokļu tiesā sākas tikai pēc minētās administratīvās procedūras noslēguma, proti, pēc kompetentās muitas aģentūras reģionālā direktora galīgā lēmuma par aprēķinu paziņošanas. Komersants var izlemt neizmantot muitas tiesiskā regulējuma vienotajā tekstā paredzēto administratīvo procedūru. Šādā gadījumā šo paziņojumu par nodokļa korekciju var apstrīdēt sešdesmit dienu laikā no šī paziņojuma saņemšanas dienas.

12 Saistībā ar Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 5. punktā paredzētajiem paziņojumiem par nodokļu korekciju minētajā Apkārtrakstā Nr. 41 D ir precizēts, ka:

"[..] minētie paziņojumi par nodokli atbilstoši Muitas kodeksa [..] 244. pantam attiecībā uz nodokļu maksātāju ir izpildāmi nekavējoties, un tie ir automātiski apstrīdami nodokļu komisijās iepriekš minētajā termiņā. Šajā ziņā jāatgādina, ka aprēķina korekcijas akta apstrīdēšana muitas strīda ietvaros vai ar sūdzību, kas iesniegta kompetentajā provinces nodokļu komisijā, tā izpildi neaptur (skat. iepriekš minēto Muitas kodeksa 244. pantu). Taču tas neskar [muitas aģentūras] biroju iespēju pēc tam, kad attiecīgais komersants ir iesniedzis konkrētu sūdzību, uz laiku apturēt izpildi administratīvā kārtībā saskaņā ar iepriekš minētajā Kopienu tiesību normā paredzētajiem nosacījumiem [..]".

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

13 *Prequ' Italia* veica preču importa darbības, piemērojot PVN atlikšanu. Izpildot muitas formalitātes, tā izmantoja iespēju nemaksāt PVN, importa deklarācijās apņemoties novietot iegādātās preces konkrētā nodokļu noliktavā. Taču šīs preces minētajā noliktavā fiziski ievestas netika.

14 Konstatējis, ka *Prequ' Italia* nodokļu noliktavu ir izmantojusi tikai šķietami, *Ufficio delle Dogane di Livorno* (Livorno muitas birojs, Itālija) 2009. gada 13. novembrī tai nosūtīja desmit koriģētus paziņojumus ar atgādinājumu par PVN importam samaksu.

15 Visos šajos paziņojumos bija precizēts, ka nodokļu maksātājam atbilstoši Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 7. punktam ir tiesības uzsākt muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta 66. un nākamajos pantos paredzēto administratīvo procedūru, pēc kuras noslēguma nodokļu maksātājam ir tiesības vērsties tiesā.

16 Šajos paziņojumos bija arī norādīts, ka, ievērojot Muitas kodeksa 244. panta nosacījumus, ir iespējams apturēt paziņojuma par nodokli izpildi, muitas aģentūras reģionālajam direktoram adresējot iesniegumu, kam pievienota atbilstoša garantija par galvenajām aprēķinātajām muitas nodevām.

17 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav precizēts, vai šajā lietā *Prequ' Italia* ir izmantojusi Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 7. punktā paredzēto iespēju paziņojumus par nodokļa korekciju apstrīdēt trīsdesmit dienu laikā no to paziņošanas brīža un uzsākusi administratīvu procedūru muitas strīda izšķiršanai atbilstoši muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta 66. pantam.

18 Katrā ziņā *Prequ' Italia* 2010. gada februārī saistībā ar desmit paziņojumiem par nodokļa korekciju vērsās tiesu iestādē *Commissione tributaria provinciale di Livorno* (Livorno provinces Nodokļu tiesa), kas ar 2011. gada 24. februāra spriedumu prasību noraidīja.

19 *Prequ' Italia* šo spriedumu pārsūdzēja *Commissione tributaria regionale di Firenze* (Florences reģiona Nodokļu tiesa, Itālija), kas sūdzību noraidīja ar 2012. gada 13. decembra spriedumu.

20 No Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka šajās tiesvedībās *Prequ' Italia* atsaucas uz savu tiesību tikt uzklausītai pārkāpumu, būtībā norādot, ka šie desmit paziņojumi par nodokļa korekciju bija jāpieņem, pamatojoties uz Likuma Nr. 212/2000 12. panta 7. pantu, nevis uz Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 7. punktu.

21 *Commissione tributaria provinciale di Livorno* (Livorno provinces Nodokļu tiesa), tāpat kā *Commissione tributaria regionale di Firenze* (Florences reģiona Nodokļu tiesa) apstiprināja muitas iestādes lēmumu, piemērojot *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) judikatūru, atbilstoši kurai Likuma Nr. 212/2000 12. panta 7. punkts muitas jomā nav piemērojams.

22 *Prequ' Italia* pēc tam vērsās *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) ar kasācijas sūdzību.

23 Kā vienu no *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) izvirzītajiem pamatiem *Prequ' Italia* norāda savu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, jo apstrīdētos paziņojumus par nodokļa korekciju muitas birojs esot pieņēmis administratīvā procedūrā, kas balstīta uz sacīkstes principu, iepriekš neuzklausot *Prequ' Italia*. Tā apgalvo, ka jāpiemēro bija Likuma Nr. 212/2000 12. panta 7. punkts, kurā nodokļa maksātājam ir paredzētas tiesības uz sacīkstes procedūru un tam ir ļauts kompetentajai administrācijai darīt zināmus savus apsvērumus.

24 Savā iebildumu rakstā muitas aģentūra uzskata, ka *Prequ' Italia* izvirzītie pamati nav pamatoti. Attiecībā uz sacīkstes principa neievērošanu muitas jomā, tā norāda, ka saskaņā ar *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) judikatūru Likuma Nr. 212/2000 12. panta 7. punkts nav piemērojams muitas jomā. Turklāt Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 7. punktā ietvertais regulējums aizsargā tiesības uz procedūru, kas balstīta uz sacīkstes principu.

25 Iesniedzējtiesa šajā ziņā norāda, pirmkārt, ka saskaņā ar judikatūru Likuma Nr. 212/2000 12. panta 7. punkts, kura mērķis ir attiecībā uz nodokļa maksātāju panākt sacīkstes principa ievērošanu, nav piemērojams pirms prasības celšanas tiesā par paziņojumu par nodokli un katrā ziņā nav piemērojams muitas jomā.

26 Tā piebilst, ka saistībā ar muitas jomas specifiku jautājumā par sacīkstes principā balstītas procedūras ievērošanu tā vairākkārt ir nospriedusi, ka sacīkstes principa ievērošana pat administratīvajā posmā, lai arī Muitas kodeksā tas nav skaidri atgādināts, izriet no Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta un tas ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas piemērojams vienmēr, kad administrācija pret kādu personu ir ieplānojusi pieņemt nelabvēlīgu aktu.

27 Vēl iesniedzējtiesa precizē, ka savā judikatūrā tā vairākkārt ir nospriedusi, ka sacīkstes principa ievērošana ir pilnībā garantēta ar muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta 66. un nākamajiem pantiem, uz kuriem ir atsauce Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. pantā. Atbilstoši šīm procedūrām ir iespējams iepriekš uzsākt uz sacīkstes principu balstītu procedūru nodokļu maksātāja interesēs, jo, pirmkārt, muitas tiesiskā regulējuma vienotā teksta 66. pantā ir noteikts, ka komersantam ir jāvēršas ar sūdzību hierarhijas kārtībā, "iesniedzot dokumentus un norādot atbilstošus pierādījumus", un, otrkārt, tikai administratīvās procedūras noslēgumā, kad tiek pieņemts personai, kas iesniegusi sūdzību hierarhijas kārtībā, pilnībā vai daļēji nelabvēlīgs lēmums, tiek noteikts paziņojuma par nodokļa korekciju "galīgais raksturs", un ka nodokļu maksātājs saistībā ar šo paziņojumu par nodokļa korekciju var vērsties tiesā.

28 Otrkārt, iesniedzējtiesa atsaucas uz Tiesas judikatūru par tiesībām tikt uzklausītam un īpaši uz 2014. gada 3. jūlija spriedumu *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics* (C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041).

29 Atgādinājusi principus, ko Tiesa izstrādājusi lietā, kurā maksājuma paziņojuma, kas bija pieņemts, neievērojot tiesības tikt uzklausītam, izpildes apturēšana bija paredzēta ministrijas apkārtrakstā, iesniedzējtiesa vaicā, kā ir tad, ja, kā pamatlietā, iekšējā regulējumā bez attiecīgās personas iepriekšējas uzklausīšanas pieņemta akta izpildes apturēšana aprobežojas vienīgi ar atsauci uz Muitas kodeksa 244. pantu, šo normu īstenošanai konkrētu kārtību neparedzot.

30 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzsver, ka tāda muitas akta izpildes apturēšana, kas pieņemts, iepriekš neuzklausot nodokļa maksātāju, nav vis administratīvas sūdzības iesniegšanas automātiskas sekas, bet gan pasākums, kuru administrācija var veikt, ja ir izpildīti Muitas kodeksa 244. pantā paredzētie nosacījumi.

31 Iesniedzējtiesa līdz ar to vaicā, vai principiem saistībā ar tiesībām tikt uzklausītam muitas jomā, kuri formulēti 2014. gada 3. jūlija spriedumā *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics* (C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041), ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums muitas jomā, kāds bija piemērojams pamatlietas faktisko apstākļu rašanās laikā, kurā akta, kas pieņemts bez iepriekšējas uz sacīkstes principu balstītas procedūras, adresātam ir paredzēta iespēja panākt akta izpildes apturēšanu datumā, kurā viņš to pārsūdz, norādot uz Muitas kodeksa 244. pantā paredzētajiem nosacījumiem un neparedzot, ka pārsūdzētā akta izpildes apturēšana ir administratīvās sūdzības iesniegšanas parastās sekas.

32 Šādos apstākļos *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai Eiropas Savienības tiesībās paredzētajam vispārīgajam sacīkstes principam ir pretrunā tāds Itālijas tiesiskais regulējums [kā pamatlietā], kurā – par labu nodokļu maksātājam, kas nav uzklausīts, pirms muitas dienests pieņēma tiesību aktu par nodokļa uzlikšanu, – nav paredzēts, ka pārsūdzības iesniegšanas rezultātā parasti tiek apturēta šī akta izpilde?"

Par prejudiciālo jautājumu

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

33 Itālijas valdība un Eiropas Komisija apšauba prejudiciālā jautājuma pieņemamību.

34 Itālijas valdība šaubās par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, norādot, ka *Prequ' Italia* arguments saistībā ar apgalvoto tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nav pamatots, jo pirms paziņojumu par nodokļa korekciju pieņemšanas šī sabiedrība tika informēta par administratīvās procedūras uzsākšanu un tiesībām iesniegt apsvērumus 30 dienu laikā, šādi izmantojot uz sacīkstes principu balstītu procedūru.

35 Komisija šaubās, vai iesniedzējtiesa ir pietiekami aprakstījusi faktisko un tiesību apstākļu ietvaru, kurā ietilpst uzdotais jautājums, lai Tiesas rīcībā būtu visi tiesību un faktiskie apstākļi, kas tai ļautu sniegt lietderīgu atbildi uz minēto jautājumu.

36 Šajā ziņā tā norāda, ka iesniedzējtiesa ir aprobežojusies tikai ar atbilstošo lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatā esošo faktu un procesuālo elementu īstu izklāstu. Nav arī gluži skaidrs, ka *Prequ' Italia* būtu apstrīdējusi paziņojumus par nodokļa korekciju, kas tai ir ļauts atbilstoši Leģislatīvā dekrēta Nr. 374/1990 11. panta 7. punktam, un ka tā pēc tam būtu uzsākusi administratīvo procedūru strīda izšķiršanai. Turklāt nav arī minēts, ka *Prequ' Italia* būtu iesniegusi pieteikumu par minēto aktu izpildes apturēšanu un ka šis pieteikums attiecīgi būtu apmierināts vai noraidīts.

37 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā paredzētā procedūra ir Tiesas un valsts tiesu sadarbības instruments, kas pēdējām minētajām paredz atbildību noteikt, ņemot vērā lietas īpatnības, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu taisīt spriedumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi (spriedums, 2017. gada 12. oktobris, *Kubicka*, C-218/16, EU:C:2017:755, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Lai gan iesniedzējtiesas nolēmumam ir jāatbilst Tiesas Reglamenta 94. pantā paredzētajām prasībām, jo pretējā gadījumā tas var netikt pieņemts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 5. jūlijs, *Ognyanov*, C-614/14, EU:C:2016:514, 18., 19. un 21. punkts), atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto prejudiciālo jautājumu tomēr var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību interpretācijai, ko lūgusi valsts tiesa, nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesību apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2017. gada 12. oktobris, *Kubicka*, C-218/16, EU:C:2017:755, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

39 Šajā gadījumā ir jānorāda, ka šajā lietā uzdotais jautājums skaidri attiecas uz iespēju ar muitas strīda izšķiršanu saistītā administratīvajā procedūrā un līdz ar to vēlāk, vēršoties ar prasību tiesā, apturēt muitas paziņojuma par nodokli izpildi un tam ir saikne ar atbildi, ko Tiesa sniegusi uz otro jautājumu 2014. gada 3. jūlija spriedumā *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics* (C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041).

40 Iesniedzējtiesa uzskata, ka minētajā spriedumā izvirzītos principus var piemērot lietā, ko tā izskata, taču pauž šaubas par to, vai, lai izslēgtu tāda akta prettiesiskumu, kas muitas jomā pieņemts, iepriekš neuzklausot nodokļu maksātāju, ir nepieciešams, lai valsts tiesiskajā regulējumā minētajam nodokļu maksātājam ir garantēta, pirmkārt, iespēja attiecīgo aktu apstrīdēt ar administratīvu sūdzību un, otrkārt, apturēt šī akta izpildi, kas būtu normālas šādu pārsūdzības tiesību sekas.

41 Līdz ar to faktisko un tiesisko apstākļu ietvars, kas atspoguļots lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, iesniedzējtiesai sniedz iemeslu vērsties Tiesā un ir pietiekams, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu par tāda valsts tiesiskā regulējuma atbilstību tiesībām tikt uzklausītam, atbilstoši kuram

paziņojuma par nodokļa korekciju adresātam ir iespēja šo aktu pārsūdzēt, iesniedzot administratīvu sūdzību un lūgt apturēt šī akta izpildi, taču šī akta izpildes apturēšana nav administratīvās sūdzības iesniegšanas normālas un automātiskas sekas.

42 Turklāt, ņemot vērā Itālijas valdības izvirzītos argumentus, ir jānorāda, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesai ir nepieciešama tiesību tikt uzklausītam muitas jomā interpretācija. Katrā ziņā, ņemot vērā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, nešķiet, ka uzdotais jautājums nav būtisks iesniedzējtiesā izskatāmā strīda atrisināšanai.

43 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka prejudiciālais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

44 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai ikvienas personas tiesības tikt uzklausītai pirms tāda lēmuma pieņemšanas, kurš varētu nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas iestāžu pieņemta paziņojuma par nodokļa korekciju, iepriekš neuzklausot ieinteresēto personu, adresāta tiesības uz aizstāvību ir pārkāptas, ja valsts tiesiskajā regulējumā, atbilstoši kuram šai personai ir iespēja šo aktu apstrīdēt, iesniedzot administratīvu sūdzību, ir paredzēta vienīgi iespēja lūgt šī akta izpildes apturēšanu līdz tā iespējamai grozīšanai, atsaucoties uz Muitas kodeksa 244. pantu, un nav paredzēts, ka administratīvās sūdzības iesniegšana automātiski aptur šī akta izpildi.

45 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesību uz aizstāvību ievērošana ir vispārējs Savienības tiesību princips, kura neatņemama sastāvdaļa ir tiesības tikt uzklausītam visā procedūras laikā (spriedums, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

46 Atbilstīgi šim principam, kas ir piemērojams, ja iestāde plāno pieņemt personai nelabvēlīgu lēmumu, tādu lēmumu adresātiem, ar kuriem ievērojami tiek ietekmētas viņu intereses, jābūt iespējai lietderīgi paust savu viedokli par informāciju, uz kuras pamata administrācija ir plānojusi pieņemt savu lēmumu (spriedums, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 30. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

47 Šis pienākums dalībvalstu iestādēm ir tad, ja tās pieņem lēmumus, kas ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, pat ja piemērojamajos tiesību aktos skaidri šāda prasība nav paredzēta (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 18. decembris, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 38. punkts, kā arī 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 31. punkts).

48 Taču pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā iestādei, kas veic muitas pārbaudes, pirms tā pārskata aprēķinus un veic to iespējamu korekciju, nav paredzēts pienākums uzklausīt paziņojumu par nodokļa korekciju adresātus. Tādējādi tas principā ietver šo paziņojumu par korekciju adresātu tiesību tikt uzklausītam ierobežojums, kaut arī tie savu nostāju var paust vēlāk administratīvās pārsūdzības stadijā.

49 Šajā ziņā Tiesa ir atgādinājusi, ka noteikuma, saskaņā ar kuru nelabvēlīga lēmuma adresātam jābūt iespējai sniegt savus apsvērumus pirms šā lēmuma pieņemšanas, mērķis ir ļaut kompetentajai iestādei efektīvi ņemt vērā visu atbilstošo informāciju. Lai nodrošinātu attiecīgās personas vai uzņēmuma efektīvu aizsardzību, minētās normas mērķis ir tostarp ļaut tiem izlabot kļūdu vai sniegt informāciju par to personisko situāciju, kas veicinātu lēmuma pieņemšanu vai nepieņemšanu, vai to, ka tam būtu noteikts saturs (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 18. decembris, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 49. punkts, un 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 38. punkts).

50 Tomēr saskaņā ar arī pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību vispārējais tiesību uz aizstāvību princips nav absolūta priekšrocība, bet var ietvert ierobežojumus ar nosacījumu, ka tie reāli atbilst vispārējām interesēm, uz ko ir vērsts konkrētais pasākums, un ja attiecībā uz izvirzīto mērķi tie nav pārmērīga un nepieņemama iejaukšanās, kas pašā būtībā aizskar šādi garantētās tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 42. punkts, kā arī 2017. gada 9. novembris, *Ispas*, C-298/16, EU:C:2017:843, 35. punkts).

51 Tiesa jau ir atzinusi, ka Eiropas Savienības vispārējās intereses, it īpaši interese pēc iespējas ātri iekasēt pašu resursus, prasa, lai pārbaudes varētu tikt veiktas ātri un efektīvi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2008. gada 18. decembris, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 41. punkts, kā arī 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 54. punkts).

52 Tā tas ir muitas iestāžu lēmumu gadījumā.

53 Atbilstoši Muitas kodeksa 243. panta 1. punktam ikvienai personai ir tiesības pārsūdzēt muitas dienestu lēmumu, kas attiecas uz tiesību aktu muitas jomā piemērošanu un viņu skar tieši un individuāli. Tomēr pārsūdzības iesniegšana, kas veikta saskaņā ar Muitas kodeksa 243. pantu, atbilstīgi šī kodeksa 244. panta pirmajai daļai principā neaptur apstrīdētā lēmuma īstenošanu. Tā kā šai pārsūdzībai nav apturoša spēka, tā neliedz nekavējoties izpildīt šo lēmumu. Muitas kodeksa 244. panta otrā daļa tomēr atļauj muitas iestādēm pilnībā vai daļēji apturēt šāda lēmuma īstenošanu, ja tām ir iemesli apšaubīt apstrīdētā lēmuma atbilstību tiesību aktiem muitas jomā, vai pastāv bažas, ka attiecīgajai personai var tikt nodarīts nelabojams kaitējums.

54 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iesniedzējtiesa norāda, ka, uzsākot valsts tiesībās paredzēto administratīvo procedūru par muitas iestāžu izdotiem aktiem, nelabvēlīgā lēmuma izpilde netiek automātiski apturēta un tas nekļūst nepiemērojams.

55 Kā izriet no Tiesas judikatūras, šādai raksturiezīmei var būt izšķiroša nozīme, kad tiek pārbaudīts iespējamais pamatojums tiesību tikt uzklausītam pirms nelabvēlīga lēmuma pieņemšanas ierobežojumam (spriedums, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 65. punkts).

56 Tomēr, ja pirms paziņojuma par samaksu pieņemšanas uzklausīšana nav notikusi, sūdzības vai administratīvas pārsūdzības iesniegšanai par šo paziņojumu par samaksu nebūtu automātiski jāaptur šī paziņojuma par samaksu izpilde, lai nodrošinātu tiesību tikt uzklausītam ievērošanu šīs sūdzības vai pārsūdzības ietvaros (spriedums, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 67. punkts).

57 Savukārt ir svarīgi, lai valsts tiesībās paredzētā muitas iestāžu izdoto aktu administratīvās pārsūdzības procedūra garantētu pilnīgu Savienības tiesību, attiecīgā gadījuma – Muitas kodeksa 244. panta – iedarbību.

58 Attiecībā uz piedziņas lēmumiem muitas jomā ir jānorāda, ka, ņemot vērā Savienības vispārējās intereses atgūt savus pašu resursus cik vien ātri iespējams, Muitas kodeksa 244. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka pārsūdzības iesniegšana par paziņojumu par nodokli aptur šī paziņojuma īstenošanu tikai tad, ja ir pamats uzskatīt, ka apstrīdētais lēmums neatbilst tiesību aktiem muitas jomā, vai pastāv bažas, ka attiecīgajai personai var tikt nodarīts nelabojams kaitējums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 68. punkts).

59 Tā kā Savienības tiesību normas, kādas ir arī Muitas kodeksa normas, ir jāinterpretē atbilstoši pamattiesībām, kuras saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir neatņemama vispārējo principu daļa, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa, ar valsts tiesību normām par Muitas kodeksa 244. panta otrajā daļā paredzēto izpildes apturēšanas nosacījumu īstenošanu, ja nav iepriekšējas uzklausīšanas, ir jānodrošina, ka šie nosacījumi netiek piemēroti vai interpretēti šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 69. un 70. punkts).

60 Pamatlietā iesniedzējtiesa norāda, ka paziņojumu par nodokļa korekciju izpildes apturēšana ir iespējama tikai tad, ja ir izpildīti Muitas kodeksa 244. pantā paredzētie nosacījumi, neprecizējot kritērijus, kurus aģentūras biroji piemēro šīs apturēšanas piemērojamības izvērtējumam. Šajā ziņā nekas nav secināms arī no 2002. gada 17. jūnija Apkārtraksta Nr. 41 D, kurā ir vienīgi norāde uz Muitas kodeksa 244. pantā paredzētajiem nosacījumiem.

61 Ciktāl tādu paziņojumu par nodokļa korekciju adresātam kā pamatlietā ir iespēja panākt minēto aktu izpildes apturēšanu līdz to iespējamai grozīšanai un ciktāl administratīvajā procedūrā Muitas kodeksa 244. pantā minētie nosacījumi netiek piemēroti ierobežojošā veidā – kas jāizvērtē iesniedzējtiesai – paziņojumu par nodokļa korekciju adresāta tiesības uz aizstāvību nav aizskartas.

62 Katrā ziņā jāuzsver, ka iesniedzējtiesas pienākums nodrošināt Savienības tiesību pilnīgu efektivitāti ne vienmēr nozīmē, ka apstrīdētais akts tiks atcelts, ja tas ticis pieņemts, pārkāpjot tiesības uz aizstāvību. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru administratīvā procesa noslēgumā pieņemts lēmums var tikt atcelts tiesību uz aizstāvību, konkrētāk, tiesību tikt uzklausītam, pārkāpuma dēļ tikai tad, ja šā pārkāpuma neesamības gadījumā šī procesa iznākums varētu būt citāds (spriedumi, 2013. gada 10. septembris, *G.* un *R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 38. punkts, kā arī 2014. gada 3. jūlijs, *Kamino International Logistics* un *Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 un C-130/13, EU:C:2014:2041, 78. un 79. punkts).

63 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka ikvienas personas tiesības tikt uzklausītai pirms tāda lēmuma pieņemšanas, kurš varētu nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas iestāžu pieņemta paziņojuma par nodokļa korekciju, iepriekš neuzklausot ieinteresēto personu, adresāta tiesības uz aizstāvību nav pārkāptas, ja valsts tiesiskajā regulējumā, atbilstoši kuram šai personai ir iespēja šo aktu apstrīdēt, iesniedzot administratīvu sūdzību, ir paredzēta vienīgi iespēja lūgt šī akta izpildes apturēšanu līdz tā iespējamai grozīšanai, atsaucoties uz Muitas kodeksa 244. pantu, un nav paredzēts, ka administratīvās sūdzības iesniegšana automātiski aptur šī akta izpildi, ciktāl muitas iestāžu veikta Muitas kodeksa 244. panta otrās daļas piemērošana neliedz apturēt izpildi, ja pastāv iemesli apšaubīt apstrīdētā lēmuma atbilstību muitas tiesiskajam regulējumam vai ja ieinteresētajai personai var tikt nodarīts nelabojams kaitējums.

Par tiesāšanās izdevumiem

64 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Ikvienas personas tiesības tikt uzklausītai pirms tāda lēmuma pieņemšanas, kurš varētu nelabvēlīgi ietekmēt tās intereses, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas iestāžu pieņemta paziņojuma par nodokļa korekciju, iepriekš neuzklausot ieinteresēto personu, adresāta tiesības uz aizstāvību nav pārkāptas, ja valsts tiesiskajā regulējumā, atbilstoši kuram šai personai ir iespēja šo aktu apstrīdēt, iesniedzot administratīvu sūdzību, ir paredzēta vienīgi iespēja lūgt šī akta izpildes apturēšanu līdz tā iespējamai grozīšanai, atsaucoties uz Padomes 1992. gada

12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas muitas kodeksa izveidi, kurā grozījumi ir izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 16. novembra Regulu (EK) Nr. 2700/2000, 244. pantu, un nav paredzēts, ka administratīvās sūdzības iesniegšana automātiski aptur šī akta izpildi, ciktāl muitas iestāžu veikta minētas regulas 244. panta otrās daļas piemērošana neliedz apturēt izpildi, ja pastāv iemesli apšaubīt apstrīdētā lēmuma atbilstību muitas tiesiskajam regulējumam vai ja ieinteresētajai personai var tikt nodarīts nelabojams kaitējums.

[Paraksti]